ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 3

РОЗДІЛ 1

ВСТУП ДО МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ 8
1.1. Предмет і завдання медичної психології, її зв'язки з іншими галузями знань. Основні напрями роботи психолога в системі охорони здоров'я 8
1.2. Розвиток медичної психології у світі та в Україні 11
1.3. Методи обстеження, що застосовуються в медичній психології 20
1.4. Визначення психічного здоров'я; рівні психічного здоров'я та психологічної адаптації у людей 29

РОЗДІЛ 2

ОСОБИСТІСТЬ І ЗАХВОРЮВАННЯ. ВНУТРІШНЯ КАРТИНА ХВОРОБИ 33
2.1. Структура людської особистості 33
2.1.1. Темперамент 35
2.1.2. Характер 38
2.1.3. Інтелект та інші здібності 42
2.1.4. Оцінка якостей особистості 45
2.1.5. Вплив віку і хронічних захворювань на особистість людини 46
2.2. Акцентуації особистості 51
2.3. Внутрішня картина хвороби. Реакції на хворобу 56
2.3.1. Внутрішня картина хвороби 56
2.3.2. Реагування пацієнтів на хворобу 58
2.4. Ставлення пацієнта до хвороби. Вплив ставлення до хвороби на її перебіг. Агравація, симуляція, дисимуляція та госпіталізм 60
2.4.1. Особистість і хвороба 60
2.4.2. Класифікація ставлення пацієнтів до хвороби 61
2.4.3. Психологічне тестування пацієнтів із фізичними хворобами 64
2.4.4. Вплив ставлення пацієнта до хвороби на її перебіг. Агравація, симуляція, дисимуляція та госпіталізм 66

РОЗДІЛ 3

СТАН ПСИХІЧНИХ ФУНКЦІЙ І ХВОРОБА 72
Вступ: взаємодія психіки і тіла 72
3.1. Когнітивні процеси та захворювання 73
3.1.1. Пізнавальні (когнітивні) процеси 73
3.1.2. Взаємозв'язок між станом здоров'я та когнітивними процесами 79
3.1.3. Роль рівня інтелекту пацієнтів в умовах медичних установ 83
3.1.4. Вплив порушень мови на процес лікування 87
3.2. Вплив емоцій та їх вираження на стан здоров'я.
Вплив фізичної хвороби на емоції, волю та поведінку пацієнтів 89
3.2.1. Емоційні процеси та настрій. Мотивація поведінки.
Навмисна цілеспрямована поведінка 89
3.2.2. Емоції та хвороба 93
3.2.3. Вольові якості особистості та хвороба 100
3.3. Свідомість і хвороба 102
3.3.1. Природа свідомості 102
3.3.2. Психоаналітичний підхід у психології та медицині.
Топографічна та структурна теорії психіки за З. Фрейдом 104
3.3.3. Нормальний та змінений стан свідомості. Свідомість і хвороба 107

РОЗДІЛ 4

ПСИХОЛОГІЯ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ 112
4.1. Професійні і психологічні якості медичних працівників 112
4.1.1. Основні мотиви вибору професії медичного працівника.
Основні вимоги до особистості медичного працівника.
Знання професійної орієнтації у виборі професії медика 112
4.1.2. Важливі професійні якості лікаря 119
4.1.3. Медична етика і деонтологія 122
4.2. Синдром емоційного вигоряння та професійна деформація
у медичних працівників 128
4.2.1. Професійне емоційне вигоряння 128
4.2.2. Професійна деформація 133
4.3. Основи спілкування з колегами, умови створення здорового
психологічного клімату в медичному середовищі 140

РОЗДІЛ 5

ПСИХОЛОГІЯ ЛІКУВАЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНОГО ПРОЦЕСУ 147
5.1. Психологічні основи спілкування в лікувальному процесі 147
5.1.1. Коротка інформація щодо психології спілкування 147
5.1.2. Комунікативна компетентність медичного працівника 152
5.2. Психологічні особливості діагностичного процесу 156
5.3. Конфлікти в медичній сфері та шляхи їх вирішення 160
5.3.1. Загальні відомості про конфлікти 160
5.3.2. Конфлікти в медичних закладах 167

РОЗДІЛ 6

ПСИХОСОМАТИЧНІ РОЗЛАДИ 171
6.1. Психосоматичний підхід в психології та медицині 171
6.1.1. Психосоматичні (біопсихосоціальні) взаємодії 171
6.1.2. Теорії психосоматичних (біопсихосоціальних) відносин 174
6.1.3. Механізми психологічного захисту 180
6.2. Емоційний стрес і захворювання 183
6.2.1. Поняття про адаптацію та дезадаптацію 183
6.2.2. Психологічний стрес.
Загальний адаптаційний синдром як стресова реакція 185
6.3. Психосоматичні розлади 188
6.3.1. Класифікація психосоматичних розладів 188
6.3.2. Зв'язок між рисами особистості та психосоматичними розладами ... 189
6.3.3. Профілактика психосоматичних розладів 191

РОЗДІЛ 7

**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ХВОРИХ РІЗНОГО ПРОФІЛЮ** 196
7.1. Зв'язки між фізичними та психічними розладами 196
7.2. Психологічні проблеми при внутрішніх
та інфекційних захворюваннях 198
7.3. Психологічні проблеми в гінекології 210
7.4. Вікові психологічні особливості хворих 218
7.5. Психологічні особливості хірургічних пацієнтів 224
7.6. Психологічні проблеми в онкології 229
7.7. Психологічні проблеми в інших галузях медицини 233

РОЗДІЛ 8

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ, СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ, ТАНАТОЛОГІЇ І ЕВТАНАЗІЇ 243
8.1. Психологічні аспекти залежної поведінки 243
8.2. Суїцидальна поведінка 253
8.2.1. Визначення форм суїцидальної поведінки; статистика самогубств ... 253
8.2.2. Причини самогубства. Групи підвищеного ризику самогубства. Спільні характеристики самогубства (за Е. Шнейдманом) 254
8.2.3. Прогнозування суїцидальної поведінки 258
8.2.4. Оцінка суїцидального ризику та попередження самогубства 260
8.3. Психологічні аспекти вмирання та смерті 266

РОЗДІЛ 9

ПСИХОГІГІЄНА, ПСИХОПРОФІЛАКТИКА. ОСНОВИ ПСИХОТЕРАПІЇ 274
9.1. Концепція психогігієни 274
9.2. Профілактика психічних розладів 278
9.2.1. Первинна профілактика психічних розладів 281
9.2.2 Вторинна профілактика психічних розладів 283
9.2.3. Третинна профілактика психічних розладів 286
9.3. Основи психотерапії 288
9.3.1. Загальні питання в психотерапії 288
9.3.2. Раціональна психотерапія і психотерапія навіюванням 291
9.3.3. Техніки психотерапії без психотерапевта 293
9.3.4. Гіпноз: доповнення до психотерапії 298
9.3.5. Психоаналітичний (психодинамічний) підхід 302
9.3.6. Біхевіористський (поведінковий) підхід 303
9.3.7. Когнітивний підхід і НЛП 306
9.3.8. Гуманістичний (центрований на людині) підхід 309
9.3.9. Групова психотерапія 312
9.3.10. Експресивні види психотерапії 317
9.3.11. Психотерапія та кризова інтервенція в соматичній медицині 319